

Ministerstvo dopravy

Odbor agend řidičů

Metodické usměrnění

správní činnosti obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, krajských úřadů
a Magistrátu hl. m. Prahy

„k výkladu § 52a odst. 2 zákona č. 247/2000 Sb.,
o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel
a o změnách některých zákonů,
ve znění pozdějších předpisů“

Ministrem dopravy bylo uloženo Odboru agend řidičů věcně vyřešit problém, spočívající v tom, aby bylo umožněno řidičům, kteří mají zadržovaný řidičský průkaz, absolvovat pravidelné školení, a odstranit tak nerovnovážný stav u netuzemských řidičů. Je navrhováno, aby řidiči, držitelé průkazu profesní způsobilosti, kterým byl dočasně zadržován řidičský průkaz, měli možnost zúčastnit se pravidelného školení, jinak zbytečně přicházejí o kvalifikaci. Problém je zejména s řidiči, kterým je zadržován řidičský průkaz v době těsně před uplynutím roku od posledního pravidelného školení. V otázce netuzemských řidičů je navrhováno zrušit podmínku přechodného pobytu 185 dnů u řidičů ze států Evropské unie (sjednotit s úpravou pro cizince ze třetích států, § 46 odst. 2 písm. b) a c), § 52b odst. 2 písm. c) body 2 a 3 a § 52c odst. 2 písm. b) body 2 a 3 zákona č. 247/2000 Sb.).

§ 52a

zákona č. 247/2000 Sb.

Podmínky přijetí k výuce a výcviku

(1) Provozovatel školicího střediska může přijmout k výuce a výcviku v rámci vstupního školení pouze osobu, která

a) podá písemnou přihlášku,

b) je držitelem řidičského oprávnění pro příslušnou skupinu vozidel nebo se účastní výuky a výcviku k jeho získání.

(2) Pro přijetí osoby k výuce a výcviku v rámci pravidelného školení platí podmínka uvedená v odstavci 1 písm. a). Žadatel o přijetí k výuce v rámci pravidelného školení dále musí být držitelem řidičského oprávnění pro příslušnou skupinu vozidel a s výjimkou případů uvedených v § 48 odst. 4 a 5 i průkazu profesní způsobilosti řidiče.

Podle názoru Odboru agend řidičů Ministerstva dopravy nelze navrhovanou změnu zákona po věcné stránce doporučit. Příčinu nastoleného problému je nutno spatřovat v nesprávném výkladu § 52a odst. 2 zákona č. 247/2000 Sb. Doslovný až přehnaně formální výklad textu zákona bez vnímání smyslu a účelu tohoto konkrétního ustanovení pak nutně vede k uplatňování nesprávného postupu, na jehož základě údajně nelze připustit k pravidelnému školení žadatele, který není v den školení po přechodnou dobu držitelem řidičského oprávnění pro příslušnou skupinu vozidel. Takový postup logicky nekoresponduje s požadavky praxe, např. v případech, kdy byl řidiči zadržován řidičský průkaz nebo mu byl vysloven zákaz činnosti.

Do budoucna není podle našeho názoru žádoucí vypustit podmínku, vyjádřenou v § 52a odst. 2 zákona, aby žadatel o přijetí k výuce v rámci pravidelného školení nemusel být držitelem řídičského oprávnění pro příslušnou skupinu vozidel. To by v konečném důsledku znamenalo, že by o přijetí k výuce v rámci pravidelného školení mohl žádat i žadatel, kterému řídičské oprávnění pro příslušnou skupinu vozidel nebylo ještě, anebo nikdy, uděleno.

K vyřešení nastíněného postačí pouhý logický a věcný výklad předmětného ustanovení § 52a odst. 2 zákona.

Ostatně k takovému výkladu práva a právních předpisů vyzývá mimo jiné i Nález Pléna ÚS - Pl. ÚS 33/97 publikovaný pod č. 30/1998 Sb., ve kterém Ústavní soud uvádí, že naprosto neudržitelným momentem používání práva je jeho aplikace, vycházející pouze z jeho jazykového výkladu. Dále pak výslovně konstatuje, že cit.: „Jazykový výklad představuje pouze prvotní přiblížení se k aplikované právní normě. Je pouze východiskem pro objasnění a ujasnění si jejího smyslu a účelu (k čemuž slouží i řada dalších postupů, jako logický a systematický výklad, výklad e ratione legis atd.). Mechanická aplikace abstrahující, resp. neuvědomující si, a to buď úmyslně, nebo v důsledku nevdělanosti, smysl a účel právní normy, činí z práva nástroj odcizení a absurdity.“

Použitím takového způsobu výkladu právního předpisu, resp. § 52a odst. 2 zákona (a nejen tohoto ustanovení) je potřeba rozlišovat pro správnou aplikaci předmětného ustanovení pojem „držitel řídičského oprávnění v širším slova smyslu“ od pojmu „držitel řídičského oprávnění v užším slova smyslu“. V širším slova smyslu je nutno považovat za držitele řídičského oprávnění každého, komu bylo řídičské oprávnění uděleno a dosud se ho nevzdal (viz § 94 odst. 2 zákona č. 361/2000 Sb.) nebo mu nebylo úředně odňato (viz § 94 odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb.). Držitelem řídičského oprávnění v širším slova smyslu je tedy ve své podstatě i řidič, kterému byl zadržen řídičský průkaz, uložen trest nebo sankce zákazu činnosti, dosáhl 12 bodů v systému bodového hodnocení a v tom důsledku pozbyl řídičské oprávnění apod. Takový řidič pak buď může své právo „řídít vozidlo“ využívat neomezeně, nebo je na tomto svém právu krácen. Vedle toho za držitele řídičského oprávnění v užším slova smyslu je nutno považovat výlučně toho, komu řídičské oprávnění bylo uděleno a toto jeho právo „řídít vozidlo“ není žádným jiným institutem omezeno nebo zkráceno.

Jestliže smysl a účel ustanovení § 52a odst. 2 zákona č. 247/2000 Sb. spočívá v tom, aby se pravidelného školení zúčastnil žadatel, kterému kdy bylo uděleno příslušné řídičské oprávnění a toto mu nebylo doposud odňato nebo se ho účinně nevzdal, ale jedná se o žadatele, který je pouze dočasně na právu řídit motorové vozidlo omezen, není rozumného, účelného a smysluplného důvodu, aby pravidelné školení neabsolvoval. Opačný výklad by bylo nutno považovat za přepjatý formalismus.

Obdobně logicky a smysluplně je potřeba vykládat i § 46 odst. 2 písm. b) a c), § 52b odst. 2 písm. c) body 2 a 3 a § 52c odst. 2 písm. b) body 2 a 3 zákona č. 247/2000 Sb. Tak například ustanovení § 46 odst. 2 písm. b) a c) zákona kategorizuje řidiče „profesionály“, tj. pokud řídí motorové vozidlo, k jehož řízení opravňuje řídičské oprávnění skupiny C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D nebo D+E nebo řídičské oprávnění uznávané jako rovnocenné, kteří mají povinnost zúčastnit se zdokonalování odborné způsobilosti.

Zákon tuto kategorizaci vyjadřuje třemi kategoriemi řidičů tak, že slovně specifikuje

- a) občana členského státu Evropské unie, který má na území České republiky trvalý pobyt (včetně občana České republiky),
- b) občana členského státu Evropské unie, jenž má na území České republiky přechodný pobyt, který trvá alespoň 185 dnů v kalendářním roce (občana Evropské unie bez dalších podmínek zaměstnanosti nebo vlastního podnikání), nebo

- c) občana jiného než členského státu Evropské unie, který vykonává závislou práci pro zaměstnavatele usazeného na území České republiky nebo podniká na území České republiky (konkrétní podmínka zaměstnání).

I zde je nepřipustný ryze doslovný výklad nastíněné kategorizace řidičů bez nalézání smyslu a účelu takové kategorizace. Občan Evropské unie s trvalým pobytem na území České republiky není nikterak zvlášť omezován a bez jakéhokoli důvodu může požádat o zdokonalení své odborné způsobilosti, včetně přezkoušení a vydání průkazu profesní způsobilosti řidiče (vyznačení příslušného harmonizovaného kódu v řidičském průkazu).

Vedle toho občan Evropské unie, který hodlá v České republice získat nastíněnou profesní způsobilost a nemá v České republice trvalý pobyt, je logicky omezen podmínkou analogicky shodnou s podmínkou „obvyklého bydliště“ nutnou pro získání řidičského oprávnění. Toto opatření, které je akceptováno v celé Evropské unii, si klade mimo jiné za cíl omezit tzv. „řidičákovou turistiku“, v segmentu profesní způsobilosti by bylo možno hovořit o turistice za účelem získat profesní způsobilost, protože v domovské zemi to je pro dotčeného občana nemožné, drahé, náročnější, apod. Otázka zaměstnání v České republice podmínkou není.

Pro cizince ze země mimo Evropskou unii je však vyžadována podmínka zaměstnanosti, a to výkon závislé práce pro zaměstnavatele usazeného na území České republiky nebo podnikání na území České republiky. Důvodem, proč i takovému žadateli zákonodárce nestanovil pobyt na území České republiky 185 dní, bude zřejmě v sociálních oblastech.

Bylo by však v přímém rozporu se zásadou rovnosti fyzických osob před zákonem a v rozporu se zákazem diskriminace, pokud by nastal případ, aby občan Evropské unie, který plní podmínku zaměstnanosti, vyžadovanou pro cizince ze třetích zemí, musel plnit i podmínku obvyklého bydliště, zejména podmínku 185 dní na území České republiky. I v tomto případě je nutno opačný výklad považovat za přepjatý formalismus.

Závěr:

Aniž by bylo nutné měnit zákon č. 247/2000 Sb., o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel lze v souladu s

- I. § 52a odst. 2 tohoto zákona mít za to, že žadatel o přijetí k výuce a výcviku v rámci pravidelného školení je způsobilý tehdy, pokud je držitelem řidičského oprávnění pro příslušnou skupinu vozidel a doposud se tohoto řidičského oprávnění v souladu s § 94 odst. 2 zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, účinně nevzdal nebo mu nebylo podle § 94 odst. 1 tohoto zákona odňato,
- II. § 46 odst. 2 písm. b) a c), § 52b odst. 2 písm. c) body 2 a 3 a § 52c odst. 2 písm. b) body 2 a 3 zákona č. 247/2000 Sb., mít za to, že žadatel, občan členského státu Evropské unie, jenž nemá na území České republiky přechodný pobyt, který trvá alespoň 185 dnů v kalendářním roce, ale vykonává závislou práci pro zaměstnavatele usazeného na území České republiky nebo podniká na území České republiky, splnil podmínky pro účast na zdokonalování odborné způsobilosti, zkoušku z odborné způsobilosti, a vydání řidičského průkazu s vyznačením profesní způsobilosti nebo průkazu profesní způsobilosti.

Mgr. Michael Židův
pověřen řízením
Odbor agend řidičů

